

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 471/2020-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 20. októbra 2020 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a zo sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] zastúpeného advokátom JUDr. Šimonom Cibulkom, Hodžova 53, Trenčín, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom v konaní vedenom pod sp. zn. 11 P 6/2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého postupu a sťažostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. augusta 2020 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva

podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 11 P 6/2019 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že okresným súdom je pod sp. zn. 11 P 6/2019 vedené konanie vo veci starostlivosti súdu o maloletého [REDACTED] [REDACTED] (ďalej len „maloletý“), dieťaťa matky [REDACTED] [REDACTED] (ďalej aj „matka maloletého“), a sťažovateľa o úpravu práv a povinností k maloletému.

3. Napadnuté konanie sa začalo 1. februára 2019 na základe návrhu matky maloletého, ktorým žiadala, aby okresný súd rozhodol o úprave práv a povinností k maloletému a zároveň podala návrh na nariadenie neodkladného opatrenia.

4. Sťažovateľ po opise skutkového stavu veci namieta, že okresný súd v napadnutom konaní nedodržiava zákonné lehoty, volí nesprávny a oneskorený procesný postup a len v dôsledku jeho pasivity vznikajú prietahy v napadnutom konaní. Podľa názoru sťažovateľa podstatnú časť napadnutého konania tvoria práve obdobia, v ktorých dochádzalo k zbytočným prietahom, v dôsledku čoho sa sťažovateľ nestretáva s maloletým.

5. Za „prvý závažný prietah“ v napadnutom konaní považuje sťažovateľ skutočnosť, že okresný súd o jeho návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia zo 7. októbra 2019 nerozhodol v zákonom stanovenej 30-dňovej lehote. Okresný súd o tomto návrhu rozhodol až uznesením č. k. 11 P 6/2019-114 z 11. novembra 2019, pričom v tejto súvislosti sťažovateľ uvádza, že súd tým výrazne zasiahol do práv maloletého na stretávanie sa s otcom, pričom vyslovuje podozrenie, že súd čakal, kým bude sťažovateľ na základe podnetu matky vzatý do väzby, aby tak návrh mohol byť zamietnutý.

6. Sťažovateľ sa po prepustení z väzby snažil obnoviť stretávanie s maloletým súdnou cestou. Uznesením č. k. 11 P 6/2019-169 zo 6. marca 2020 okresný súd rozhodol o návrhu sťažovateľa na nariadenie neodkladného opatrenia, znenie ktorého predniesol jeho

právny zástupca na pojednávaní konanom 20. februára 2020. Okresný súd nariadil neodkladné opatrenie v znení, že sťažovateľ je oprávnený stretávať sa s maloletým [REDACTED] v Centre pre deti a rodiny Nové Mesto nad Váhom v konkrétne určených dňoch. Vzhľadom na skutočnosť, že toto neodkladné opatrenie sa z dôvodu epidemiologickej situácie spôsobenej vírusom COVID-19 stalo nevykonateľným, podal sťažovateľ 15. apríla 2020 nový návrh na nariadenie neodkladného opatrenia. O tomto návrhu rozhodol až odvolací súd 3. júna 2020. V tomto kontexte sťažovateľ uvádza, že v konaní tak podľa jeho názoru nastal aj druhý prípad prietáhov v konaní, keď súd nedodrжал zákonnú lehotu na rozhodnutie o neodkladnom opatrení, keďže o tomto návrhu z 15. apríla 2020 bolo rozhodnuté (konzumované v rámci odvolacieho konania) až 3. júna 2020. Sťažovateľ ponecháva na posúdení ústavného súdu, či súd prvej inštancie, resp. odvolací súd postupovali správne, keď o úplne novom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodli tak, že ho „konzumovali“ v rámci rozhodnutia o odvolaní a nerozhodli o ňom samostatným rozhodnutím.

7. Počas ďalšieho priebehu napadnutého konania podal sťažovateľ 3. júna 2020 sťažnosť na prietahy predsedníčke okresného súdu, avšak podľa jeho názoru aj po podaní sťažnosti predsedníčke okresného súdu prietahy v napadnutom konaní pokračujú.

8. Okresný súd až po troch mesiacoch po pojednávaní, ktoré bolo odročené na účel nariadenia znaleckého dokazovania, nariadil znalecké dokazovanie, a to uznesením z 25. júna 2020. Na základe vlastného zistenia sa sťažovateľ dozvedel, že ešte ani 17. júla 2020 nebol spisový materiál doručený ustanovenej znalkyni.

9. Uznesením krajského súdu sp. zn. 5 CoP 25/2020 z 3. júna 2020 bolo určené, že je oprávnený stretávať sa s maloletým v Centre pre deti a rodiny Nové Mesto nad Váhom každý štvrtok v čase od 15.00 h do 17.00 h. Okrem prvého stretnutia, ktoré sa uskutočnilo 11. júna 2020, sa už žiadne ďalšie nerealizovalo. Sťažovateľ namieta, že okresný súd napriek vedomosti o nerealizovaní stretnutí vo veci nekoná, a to napriek jeho oprávneniu konať aj bez návrhu.

10. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd vo veci samej nálezom rozhodol:

„I. Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], bytom [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a právo sťažovateľa na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd konaním Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom v konaní vedenom pod sp. zn. 11P/6/2019 porušené bolo.

II. Sťažovateľovi sa priznáva finančné zadostučinenie v sume vo výške 2000,- Eur (slovom tisíc eur), ktoré je Okresný súd Nové Mesto nad Váhom povinný mu vyplatiť do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia (nálezu).

III. Okresnému súdu Nové Mesto nad Váhom prikazuje, aby vo veci konal a to bez zbytočných prietáhov.

IV. Sťažovateľovi sa priznáva náhrada trov konania a právneho zastúpenia...“

II.

Relevantná právna úprava

11. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

12. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

13. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej

republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

14. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

15. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc, b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37, c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom, d) ktorý je neprípustný, e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou, f) ktorý je podaný oneskorene, g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

16. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

17. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

18. Podstata ústavnej sťažnosti sťažovateľa spočíva v námietke, že okresný súd porušil svojím postupom v napadnutom konaní právo na prerokovanie jeho veci

bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

19. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti návrhu na začatie konania hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím alebo iným označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú možno považovať ústavnú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konania (m. m. I. ÚS 66/98, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 136/05, I. ÚS 453/2011). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (m. m. IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08, I. ÚS 165/2015).

20. Napadnuté konanie s ohľadom na jeho predmet patrí v zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva medzi tzv. prednostné konania, ku ktorému má vo veci konajúci súd pristupovať s osobitnou starostlivosťou a rýchlosťou.

21. Z obsahu ústavnej sťažnosti, obsahu súdneho spisu, ktorý si ústavný súd vyžiadal, a preverení skutočností relevantných pre posúdenie veci ústavný súd zistil, že okresný súd v napadnutom konaní po podaní návrhu matky maloletého postupoval plynule a vykonával procesné úkony v primeraných časových úsekoch.

22. Po podaní návrhu matky maloletého na úpravu práv a povinností k maloletému a návrhu na vydanie neodkladného opatrenia, ktoré bolo doručené okresnému súdu 1. februára 2019, okresný súd bezodkladne vykonal nevyhnutné procesné úkony, a to ustanovil maloletému kolízneho opatrovníka, nariadil termín pojednávania na 9. apríl

2019, vyzval účastníkov konania na dokladovanie ich majetkových pomerov a požiadal kolízneho opatrovníka o vykonanie neformálneho pohovoru s maloletým.

23. Okresný súd uznesením č. k. 11 P 6/2019-35 z 1. marca 2019 rozhodol o návrhu matky maloletého na nariadenie neodkladného opatrenia. Dňa 9. apríla 2019 sa konalo pojednávanie, na ktorom právny zástupca sťažovateľa predniesol návrh na vydanie neodkladného opatrenia, o ktorom okresný súd rozhodol uznesením č. k. 11 P 6/2019-46 z 10. mája 2019. Proti uvedenému uzneseniu podal sťažovateľ 17. júna 2019 odvolanie, ktoré bolo hneď nasledujúci deň doručované matke maloletého na vyjadrenie.

24. Sťažovateľ podal 20. júna 2019 okresnému súdu ďalší návrh na nariadenie neodkladného opatrenia. Okresný súd 25. júna 2019 nariadil vo veci termín pojednávania na 12. júl 2019. Nasledujúci deň okresný súd požiadal kolízneho opatrovníka o opätovné vykonanie neformálneho pohovoru s maloletým. Dňa 12. júla 2019 sa konalo pojednávanie, na ktorom sťažovateľ uviedol, že netrvá na podanom odvolaní proti uzneseniu č. k. 11 P 6/2019-46 z 10. mája 2019 a sťažovateľ a matka maloletého sa dohodli na stretávaní sa sťažovateľa s maloletým v Centre detí a rodiny v Novom Meste nad Váhom a okresný súd nariadil pojednávanie na 15. august 2019.

25. Okresný súd uznesením č. k. 11 P 6/2019-88 z 12. júla 2019 rozhodol o návrhu sťažovateľa na nariadenie neodkladného opatrenia z 20. júna 2019. Dňa 15. augusta 2019 sa konalo súdne pojednávanie, ktoré bolo odročené na 1. október 2019 na účel adaptácie stretávania maloletého so sťažovateľom s tým, že rodičia sa dohodli na stretávaní sa sťažovateľa s maloletým striedavo, a to podľa pracovnej smeny. Následne sa 1. októbra 2019 konalo súdne pojednávanie, ktoré bolo odročené na účel vykonania pohovoru s maloletým.

26. Okresnému súdu bol 7. októbra 2019 doručený ďalší návrh sťažovateľa na nariadenie neodkladného opatrenia, o ktorom okresný súd rozhodol uznesením č. k. 11 P 6/2019-114 z 11. novembra 2019. Zákonná sudkyňa vykonala 15. novembra 2019 v priestoroch kolízneho opatrovníka výsluch maloletého a 5. decembra 2019 nariadila

pojednávane na 19. december 2019, ktoré bolo zrušené z dôvodu ospravedlnenia matky maloletého.

27. Dňa 13. decembra 2019 bol okresnému súdu doručený návrh na pribratie Komiséra pre deti do napadnutého konania, o ktorom okresný súd rozhodol uznesením č. k. 11 P 6/2019 zo 7. januára 2020. Na pojednávaní, ktoré sa konalo 20. februára 2020, boli vypočutí účastníci konania a starí rodičia maloletého. Sťažovateľ predniesol na uvedenom pojednávaní ďalší návrh na nariadenie neodkladného opatrenia. Pojednávanie bolo odročené na účel nariadenia znaleckého dokazovania. O predmetnom návrhu sťažovateľa na vydanie neodkladného opatrenia rozhodol okresný súd uznesením sp. zn. 11 P 6/2019 zo 6. marca 2020, proti ktorému podal sťažovateľ, matka aj starí rodičia maloletého odvolanie. Následne boli vykonávané procesné úkony spojené s doručovaním vyjadrení a spis bol 28. mája 2020 predložený krajskému súdu, ktorý rozhodol uznesením sp. zn. 5 CoP 25/2020 z 3. júna 2020. Následne okresný súd uznesením č. k. 11 P 6/2019-263 z 25. júna 2020 nariadil znalecké dokazovanie. Spisový materiál bol po nadobudnutí právoplatnosti uvedeného uznesenia 17. júla 2020 zaslaný znalkyni.

28. Okresnému súdu bol 3. augusta 2020 doručený ďalší návrh sťažovateľa na nariadenie neodkladného opatrenia a 6. augusta 2020 bol doručený návrh starých rodičov na nariadenie neodkladného opatrenia. Okresný súd uznesením č. k. 11 P 6/2019-300 z 19. augusta 2020 rozhodol o návrhu sťažovateľa, proti ktorému podal sťažovateľ 29. augusta 2020 odvolanie.

29. Z úradného záznamu na č. 1. 309 spisu vyplýva, že zákonná sudkyňa 25. augusta 2018 z dôvodu zistenia, že stretnutia sťažovateľa s maloletým sa v zmysle rozhodnutí nerealizujú, podala podnet na začatie konania o výkon neodkladného opatrenia – uznesenia č. k. 11 P 6/2019-169 zo 6. marca 2020 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 5 CoP 25/2020 z 3. júna 2020.

30. Okresnému súdu bol 29. septembra 2020 doručený vypracovaný znalecký posudok, ktorý bol doručovaný účastníkom konania spolu s predvolaním na pojednávanie, ktoré sa bude konať 24. novembra 2020.

31. Z priebehu napadnutého konania je zrejmé, že okresný súd postupoval v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov. V priebehu napadnutého konania bolo podaných sedem návrhov na vydanie neodkladných opatrení, z toho päť z nich podal sám sťažovateľ. Sťažovateľovi nemožno vytýkať, že v priebehu napadnutého konania využíval svoje právo na podávanie návrhov. Zároveň však čas objektívne potrebný na spracovanie, prerokovanie a rozhodnutie o návrhoch sťažovateľa, kde si konajúci súd musí vždy zabezpečiť aktuálnu správu o pomeroch maloletého, nemôže ísť na vrub okresnému súdu, ktorý je povinný sa s každým podaním kvalifikovane zaoberať, správne ho vyhodnotiť ako aj o ňom rozhodnúť.

32. K námietkam sťažovateľa o prekročení zákonom stanovenej lehoty na rozhodnutie o jeho návrhoch na nariadenie neodkladných opatrení ústavný súd poznamenáva, že osobitnej povahy inštitútu neodkladného opatrenia nepochybne zodpovedá zjednodušený a zrýchlený procesný postup pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení, čo sa prejavilo aj v zákonom stanovenej lehote. Pokiaľ však konajúci súd prekročí uvedenú zákonnú lehotu (v preskúvanom prípade o štyri a pätnásť dní, pozn.), neznamená to automaticky, že v ústavnoprávnej rovine tým dochádza k porušeniu práva sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietáhov. Posúdením a vyhodnotením celého priebehu napadnutého konania je zrejmé, že okresný súd koná efektívne, sústredene a v primeraných lehotách a tak prekročenie zákonom stanovenej lehoty na rozhodnutie o neodkladnom opatrení o pár dní nemožno v tomto konkrétnom prípade posúdiť ako zbytočné prietahy. Ako zjavne neopodstatnenú ústavný súd hodnotí aj námietku sťažovateľa, ktorou poukazuje na zbytočné prietahy spôsobené skutočnosťou, že o nariadení znaleckého dokazovania rozhodol okresný súd až po troch mesiacoch od pojednávania, ktoré bolo odročené na účel nariadenia znaleckého dokazovania. Z vyžiadaného súdneho spisu vyplýva, že v čase medzi pojednávaním, ktoré sa konalo 20. februára 2020, a nariadením znaleckého dokazovania 25. júna 2020 okresný súd rozhodoval o návrhu sťažovateľa na nariadenie neodkladného

opatrenia z 20. februára 2020 a vykonával nevyhnutné procesné úkony spojené s doručovaním odvolaní sťažovateľa, matky maloletého, starých rodičov maloletých a ich vyjadrení navzájom.

33. K sťažovateľom namietanému pochybeniu okresného súdu, ktorý napriek vedomosti o nerealizovaní stretnutí sťažovateľa s maloletým vo veci nekoná, a to napriek jeho oprávneniu konať aj bez návrhu, čím spôsobuje ďalšie zbytočné preťahy, ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že tak, ako vyplýva zo súdneho spisu, zákonná sudkyňa 25. augusta 2018 práve z dôvodu zistenia, že stretnutia sťažovateľa s maloletým sa v zmysle rozhodnutí nerealizujú, podala podnet na začatie konania o výkon neodkladného opatrenia, ktoré bolo nariadené uznesením č. k. 11 P 6/2019-169 zo 6. marca 2020 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 5 CoP 25/2020 z 3. júna 2020.

34. Vzhľadom na sťažovateľom vymedzený petit ústavnej sťažnosti, ktorý rámčuje rozsah a dôvody ústavnoprávnej argumentácie sťažovateľa, ktorou je ústavný súd pri svojom rozhodovaní viazaný (§ 45 zákona o ústavnom súde), ústavný súd konštatuje, že mu v tomto konaní neprináleží posudzovať „*správnosť postupu*“ okresného súdu a krajského súdu pri rozhodovaní o návrhu sťažovateľa na nariadenie neodkladného opatrenia z 15. apríla 2020, o ktorom rozhodol až krajský súd 3. júna 2020.

35. S ohľadom na uvedené skutočnosti a v súlade so svojou doterajšou rozhodovacou činnosťou v okolnostiach danej veci preto neprichádza do úvahy, aby ústavný súd mohol postup okresného súdu v napadnutom konaní po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie kvalifikovať ako porušenie základného práva sťažovateľa zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

36. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti sa ústavný súd ďalšími návrhmi sťažovateľa uvedenými v petite jeho ústavnej sťažnosti nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody podľa ústavy

alebo ľudského práva alebo základnej slobody podľa kvalifikovanej medzinárodnej zmluvy, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. októbra 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu